

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Гуманітарний інститут
Кафедра реклами та зв'язків з громадськістю

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор

з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« » 2016 р.

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
ВИДАВНИЧА СПРАВА І РЕДАГУВАННЯ**

для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія
галузі знань 0201 Культура

Затверджено
на засіданні кафедри реклами і
зв'язків з громадськістю
протокол № 7 від «29» лютого 2016 р.
Завідувач кафедри Г.В. Горбенко

Київ – 2016

ЗМІСТ

Вступ

1. Загальні вимоги до атестації
2. Етапи та загальний зміст комплексного екзамену зі спеціалізації
3. Організація діагностики якості підготовки (атестація)
4. Критерії оцінювання якості підготовки
5. Методичне забезпечення атестації
6. Документи про освіту та кваліфікацію

Список рекомендованої літератури

ВСТУП

Професійна підготовка фахівця – це формування розвиненої, компетентної, здатної швидко адаптуватися до динамічних умов діяльності особистості на основі удосконалення змісту й технологій навчання студента.

Підсумкова атестація випускників здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок студентів, передбачених освітньо-кваліфікаційними характеристиками фахівця з книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Комплексний екзамен зі спеціалізації з видавничої справи і редагування є важливим продовженням освітнього процесу, завершальним етапом у підготовці фахівця. Головною функцією екзамену є контроль та оцінка рівня фахових знань, отриманих студентом впродовж навчання. Реалізація цієї функції припускає перевірку теоретико-методологічних, історичних, організаційних засад винесених на державну атестацію дисциплін, а також вміння їх використовувати у практичній діяльності. Важливе значення має функція виявлення навичок вирішення практичних завдань, конкретного аналізу проблемних ситуацій у професійній сфері.

Комплексний екзамен виконує ще й важливу виховну функцію. У конкретному вираженні вона виявляється у вмінні студента самостійно, логічно й послідовно висловлювати своє бачення сучасного стану та тенденцій розвитку галузі – особливої сфери їхньої майбутньої виробничої і творчої діяльності, здійснювати самоконтроль та критично оцінювати власні знання і навички.

Комплексний екзамен, за умов всебічного аналізу його результатів, дозволяє найбільш вичерпно з'ясувати позитивний досвід та недоліки в організації, змісті й методиці викладання фахових дисциплін та самостійної роботи студентів, дає можливість визначити конкретні заходи щодо удосконалення викладання фахових дисциплін, накреслити шляхи поліпшення взаємозв'язку та спадкоємності у їх викладанні.

На комплексний екзамен виносяться основні питання з історії видавничої справи, редагування наукової, науково-популярної і ужиткової літератури, редагування навчальної і довідкової літератури, редагування суспільно-політичної літератури, редагування художньої і дитячої літератури, організації і економіки видавничої справи. Це дасть змогу перевірити рівень підготовки майбутніх фахівців, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у швидкому потоці наукової інформації з питань видавничої справи і редагування.

Невід'ємною складовою підготовки фахівця за спеціалізацією «Видавнича справа і редагування» є дисципліна «Історія видавничої справи». Екзамен повинен виявити, якою мірою майбутні фахівці опанували характеристики основних етапів розвитку видавничої справи в Україні і в світі;

їх знання про початок книгодрукування в Європі і в Україні, діяльність перших видавців, поліграфічних підприємств; здобутки видатних вітчизняних, європейських і американських видавців XIX-XX ст.; виникнення інститутів видавничого бізнесу; динаміку і перспективи розвитку сучасного видавничого процесу в Україні і в світі.

Цикл дисциплін, пов'язаних з редагуванням різних типів літератури, а саме: «Редагування наукової, науково-популярної і ужиткової літератури», «Редагування навчальної і довідкової літератури», «Редагування суспільно-політичної літератури», «Редагування художньої і дитячої літератури», які спрямовані на ґрунтовне оволодіння студентами методами і прийомами редакторської роботи з текстами видань різних типів, їх тематичною і композиційною структурою, фактологічним матеріалом, мовою і стилем відповідно до чинних норм, дозволяють виявити узагальнені та систематизовані знання про сучасний редакційний процес, навички редакторського аналізу різних типів видань, адресованих різним цільовим аудиторіям.

Важливе місце у системі дисциплін навчального плану спеціалізації «Видавнича справа і редагування» для бакалаврів за напрямом підготовки 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія займає дисципліна «Організація і економіка видавничої справи», метою якої є формування у студентів системи теоретичних знань для системного сприйняття процесів організації видавничої справи, набуття навичок використання методичного інструментарію управління економічними аспектами для ефективної роботи видавництва.

На комплексний екзамен виносяться питання, найбільш важливі для виявлення рівня теоретичної та практичної компетенції майбутнього бібліотекаря-бібліографа за спеціалізацією з видавничої справи і редагування.

Програма покликана надати допомогу студентам при підготовці до екзамену: визначити та систематизувати зміст дисциплін з видавничої справи і редагування, виділити стрижневі питання й акцентувати на них увагу, тим самим забезпечивши систематизацію матеріалу і можливість самоконтролю.

З метою підвищення ефективності програми як навчально-методичного документа до неї також включені списки рекомендованої літератури. Рекомендована програма складена з урахуванням вимог, що висувуються до студентів на випускному екзамені, з метою виявлення різнобічних і глибоких знань з циклу дисциплін.

Комплексний екзамен для студентів спеціальності 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр денної форми навчання проводиться в усній формі.

Комплексний екзамен визначає рівень засвоєння студентами матеріалів наведених вище базових дисциплін, вміння самостійно аналізувати складні явища та процеси видавничої справи та редакційно-видавничих процесів, активно використовувати набуті знання у своїй професійній та суспільній діяльності.

Розділ 1. Загальні вимоги до атестації

1.1. Атестація випускників за напрямом 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення цілей освітньо-професійної підготовки.

1.2. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра галузі знань 0201 Культура за напрямом 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія, з використанням загальнокомплексних методів комплексної діагностики: складання комплексного екзамену з книгознавства, бібліотекознавства і бібліографознавства та комплексного екзамену зі спеціалізації.

1.3. Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки, є змістовні модулі дисциплін.

1.4. Атестація якості підготовки бакалавра зі спеціальності 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам ОКХ здійснюється після виконання студентами навчального плану у повному обсязі Екзаменаційною комісією вищого навчального закладу з цього фаху. Голову ЕК затверджує Вчена рада Університету.

Діагностика якості підготовки бакалаврів здійснюється під час атестації бакалаврів у терміни, що передбачені навчальним планом.

Розділ 2. Етапи та загальний зміст комплексного екзамену зі спеціалізації

2.1. Комплексний екзамен зі спеціалізації, що передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів, оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки студентів відповідно до об'єктивних критеріїв.

Зміст теоретичних і практичних питань і завдань, що виносяться на екзамен, орієнтується на діагностику рівня опанування бакалавром професійних компетенцій, що визначені у галузевому стандарті «СВО ОКХ Київського університету імені Бориса Грінченка. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра».

Дисципліни, що виносяться на комплексну атестацію

№ з/п	Шифр навчальної дисципліни за ОПП	Дисципліна, що виносяться на комплексну атестацію
1	ВС(ВСП).01	Історія видавничої справи
2	ВС(ВСП).05	Редагування наукової, науково-популярної і ужиткової літератури
3	ВС(ВСП).06	Редагування навчальної і довідкової літератури
4	ВС(ВСП).07	Редагування суспільно-політичної літератури
5	ВС(ВСП).08	Редагування художньої і дитячої літератури
6	ВС(ВСП).11	Організація і економіка видавничої справи

2.2. На основі узагальнених завдань випусковими кафедрами вищого навчального закладу за напрямом підготовки створюються екзаменаційні білети.

Комплексні екзамени бакалаври складають за розробленими і затвердженими на відповідних кафедрах екзаменаційними білетами, до яких увійшли питання, спрямовані на виявлення у студентів загальнотеоретичних знань, вміння застосовувати інтегровані знання програмового матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання екзаменаційних білетів, що охоплювали увесь зміст програми з дисциплін, мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Комплексний екзамен зі спеціалізації

Зразок білета комплексного екзамену зі спеціалізації

1. Структура книговидавничої галузі України.
2. Проаналізувати український видавничий рух 1860-90-х рр. в умовах цензури.
3. Проаналізувати запропонований твір, написати редакторський висновок. Виконати редакторську правку тексту.

Питання екзаменаційних білетів орієнтовані на перевірку системи знань випускника та його вміння чітко будувати свою відповідь із використанням належної кількості фактів й аргументів, оперуванням відповідним ілюстративним матеріалом для доведення висловленого. Білет містить одне теоретичне питання з комплексу дисциплін, одне аналітичне питання з комплексу дисциплін, одне практичне питання (завдання).

Орієнтовні питання з дисциплін, винесених на атестацію

1. Діяльність Йоганна Гутенберга.
2. Значення друкарства в контексті цивілізаційного поступу людства.
3. Кириличні друки поза етнічними українськими землями: випуск перших українських друкованих книг Швайпольдом Фіолем.
4. Перші видання Києво-Печерської друкарні.
5. Перші автори, редактори, переписувачі та видавці книг у після прийняття християнства в Київській Русі.
6. Видавнича справа Франції, Німеччини та Італії XVII – XVIII ст.
7. Проаналізувати український видавничий рух 1860-90-х рр. в умовах цензури.
8. Проаналізувати концепції витоків друкарства в українських землях.
9. Визначити принциповість з'ясування парадигми походження рукописного і друкованого слова того чи іншого народу.
10. Проаналізувати друкарську діяльність Лазаря Барановича в Новгород-Сіверському і в Чернігові.
11. Для створення тематичної презентації з історії світової видавничої справи змоделювати історію видавничої справи європейських країн XVII – XVIII століть.
12. Охарактеризувати принципи функціонування книговидання та книгорозповсюдження в XVIII ст. в Європі.
13. Літературне, художнє та технічне редагування видань.
14. Методика роботи з композиційною, тематичною і фактологічною структурами тексту видання, його лексико-стилістичним оформленням.
15. Редакторські професії та функціональний розподіл праці.
16. Типові психологічні помилки редакторського втручання в авторський текст.
17. Технологія редагування тексту.
18. Редакторська підготовка складових авторського оригіналу.
19. Особливості редагування навчальної і довідкової літератури.
20. Загальнотеоретичні питання редагування навчальних і довідкових видань.
21. Зародження і розвиток енциклопедичного книговидання у світі та в Україні.
22. Редакційно-видавничий процес підготовки навчальної літератури.
23. Редакторська підготовка довідників, словників.
24. Редакторська підготовка енциклопедій.
25. Редакторська підготовка бібліографічних видань.
26. Редакторська підготовка підручника, навчального посібника.
27. Зміст роботи редактора над апаратом видання.
28. Особливості редагування наукової, науково-популярної і ужиткової літератури.
29. Універсальні норми редагування наукової, науково-популярної і ужиткової літератури.

30. Робота редактора над апаратом наукового видання.
31. Редагування наукової, науково-популярної і ужиткової літератури як вид професійної діяльності.
32. Проблеми мовностилістичного вдосконалення наукового тексту.
33. Особливості редагування суспільно-політичної літератури.
34. Видавничі і поліграфічні норми редагування суспільно-політичних текстів.
35. Завдання редактора суспільно-політичної літератури.
36. Основні складові процесу літературного редагування текстів суспільно-політичної літератури.
37. Уявлення про загальне та спеціальне редагування текстів суспільно-політичної літератури.
38. Типові мовностилістичні помилки у текстах суспільно-політичних видань.
39. Особливості редагування художньої і дитячої літератури.
40. Редагування текстів художньої літератури.
41. Робота редактора над елементами тексту художньої і дитячої літератури.
42. Специфіка редагування текстів, написаних дітьми.
43. Теорія редагування творів для дітей.
44. Редакторський аналіз навчальних видань.
45. Редакторський аналіз довідкових видань.
46. Редакторський аналіз мовностилістичних особливостей текстів суспільно-політичної літератури.
47. Редакторський аналіз текстів літературно-художніх творів.
48. Аналіз композиції навчальних і довідкових видань.
49. Проаналізувати психологічні причини авторських помилок.
50. Охарактеризувати особливості редакторського читання тексту.
51. Проаналізувати типові психологічні помилки редакторського втручання в авторський текст.
52. Проаналізувати психологічні засади роботи редактора над текстом.
53. Проаналізувати соціальні норми редагування (юридичні, політичні, релігійні, етичні й естетичні).
54. Охарактеризувати позитивний та негативний зміст екранного комп'ютерного редагування.
55. Охарактеризувати основні випадки творення комп'ютерними програмами смислових і граматичних помилок у роботі редактора з текстами різних типів літератури.
56. Описати методику редакторської роботи над фактичним матеріалом.
57. Охарактеризувати основні етапи редагування.
58. Структура книговидавничої галузі України.
59. Класифікація видавництв, типова структура видавництва.
60. Етапи випуску видань.
61. Редакційно-видавничі процеси.

62. Економічні ресурси видавництва.
63. Нормування та оплата праці у видавництві.
64. Організація та економіка видавничої справи за кордоном.
65. Охарактеризувати організаційно-правові засади книговидавання в Україні.
66. Охарактеризувати функції типових підрозділів видавництва.
67. Здійснити аналіз стану та прогноз розвитку книжкового ринку.
68. Охарактеризувати ціноутворення у книговидавничій справі.
69. Охарактеризувати показники доходності, прибутковості і рентабельності видавництва.
70. Схарактеризувати структуру витрат на конкретне видання.

Орієнтовні практичні питання (завдання) з дисциплін, винесених на атестацію

1. Для створення тематичної презентації з історії української видавничої справи змодельювати історію книжкових виставок-ярмарків в Україні та світі.
2. Для створення тематичної презентації з історії української видавничої справи змодельювати історію видавничої та редакторської діяльності Б.Д. Грінченка.
3. Для створення тематичної презентації з історії світової видавничої справи змодельювати історію розвитку ілюстрації та гравюри в друкованих книгах.
4. Для створення тематичної презентації з історії світової видавничої справи змодельювати історію друкованої книги як елемент технічного прогресу та інформаційної революції.
5. Проаналізувати запропонований текст з погляду композиційної майстерності, рівня редагування різних видів текстів, надрукованих там. З'ясувати вправність редактора в роботі над рубрикацією.
6. Знайти у запропонованому газетному тексті мовностилістичні помилки. Визначити їх тип.
7. Виявити в тексті лексичні росіянізми, інші помилки у слововживанні. Виконати правку.
8. Проаналізувати композицію тексту. З'ясувати, які редакторські виправлення сприятимуть досягненню цілісності поданого тексту.
9. Виявити відхилення від норм орфографії та інші помилки. Внести відповідні виправлення у речення.
10. Виявити відхилення від норм пунктуації та інші мовностилістичні помилки. Виконати правку тексту.
11. Виявити у запропонованому тексті логічні помилки і виконати правку тексту.
12. Виявити у текстах різних типів літератури помилки різних видів. Визначити вид помилки. Внести відповідні виправлення у речення.

13. Застосувати метод фразового членування твору до запропонованого викладачем тексту. Написати редакторський висновок на проаналізований текст.

14. Застосувати метод пофразового визначення тематичної системи твору до запропонованого викладачем тексту. Написати редакторський висновок на проаналізований текст.

15. Проаналізувати запропонований твір, написати редакторський висновок. Виконати редакторську правку тексту.

16. Виконати редакторську правку запропонованого викладачем тексту. Теоретично обґрунтувати виконану правку (написати короткий підсумок). Виявити у творі особливості індивідуального авторського стилю.

17. Зробити редагування тексту (з вмістом бл. 1000 символів кожний) різних типів літератури згідно з нормами літературного редагування, що відповідають даній тематиці видань.

18. Скласти анотацію до видань різних типів літератури.

19. Скласти реферат до видання різних типів літератури.

20. Здійснити редакторський аналіз запропонованого видання за планом (проаналізувати правильність оформлення вихідних відомостей; проаналізувати текстову частину видання: композиція, архітектоніка, стиль викладу відповідно до цільового призначення видання тощо; проаналізувати нетекстові елементи видання: ілюстрації, таблиці, формули тощо; проаналізувати додатки, бібліографічний опис, покажчики, пошукові компоненти у виданні (якщо наявні); проаналізувати художнє оформлення і поліграфічну якість видання).

3. Організація діагностики якості підготовки

3.1. Порядок створення і робота екзаменаційної комісії

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення атестації – комплексних екзаменів та діє протягом календарного року як єдина для денної, заочної форм навчання та екстернату з кожної спеціальності.

До складу комісії входять викладачі випускаючих та профільних кафедр, провідні фахівці. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше, ніж за місяць до початку роботи.

Графік роботи комісії затверджується ректором.

Регламент засідань ЕК встановлює її голова.

Рішення ЕК про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, видачу йому документа про освіту і кваліфікацію приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються. У протоколи вносяться:

- оцінки складання комплексного кваліфікаційного екзамену;
- запитання до випускника з боку членів та голови ЕК;
- окремі думки членів ЕК;

- здобуті освітній рівень і кваліфікація;
- назва документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;
- інші відомості.

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Результати захисту кваліфікаційних робіт визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно» та **оцінки за 100-бальною системою ECTS** та оголошуються того ж дня після оформлення протоколів засідання ЕК.

Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт та подає його до навчального відділу. У звіті аналізується уміння випускників застосовувати знання при вирішенні виробничих проблемних ситуацій, недоліки в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу.

Звіти голів ЕК і результати комплексної атестації обговорюються на засіданні ради Інституту.

4. Критерії оцінювання якості підготовки

Професійна підготовка фахівця – це формування розвиненої, компетентної, здатної швидко адаптуватися до динамічних умов діяльності особистості на основі удосконалення змісту й технологій навчання студента. На комплексну атестацію винесено основні питання з фахових дисциплін, що дасть змогу перевірити рівень теоретичних знань, стан практичної підготовки майбутніх фахівців.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Підсумкова кількість балів (max – 100)	За національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання
90-100	відмінно	A	оцінку «відмінно» отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільно володіє спеціальною термінологією, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань; уміє розробляти методику вирішення дослідницьких проблем, використовуючи при цьому новітні досягнення теорії і історії видавничої справи і редагування, технології редагування, організації і економіки видавничої справи; припускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень

82-89 75-81	добре добре	В С	оцінку «добре» отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст теоретичних питань, володіє навичками редакторського аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з видавничої справи і редагування; правильно використовує професійну термінологію, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 1-2 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді
66-74 60-65	задовільно задовільно	Д Е	оцінку «задовільно» отримує студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології
35-59	незадовільно з правом повторного складання при поновленні на ЕК	FX	оцінку «незадовільно» отримує студент, який не може розкрити основний зміст теоретичних питань, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі помилки в остаточних висновках

Набуті знання та вміння оцінюються за **критеріями**:

За теоретичне і аналітичне питання випускник може максимально отримати по 30 балів, за практичне – 40 балів.

Перше питання стосується певної теоретичної проблеми історії розвитку видавничої справи, організації і економіки видавничої справи, теоретичних засад редагування. Оцінка знань випускників з дисциплін є комплексною, становить еквівалент усієї сукупності теоретичних відомостей, умінь і навичок, набутих у процесі вивчення зазначених курсів.

– *25-30 балів* – випускник дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми, демонструє знання основних історичних етапів та провідних осередків розвитку друкарства в світі та Україні, визначних пам'яток світової видавничої справи, основних віх та особливостей діяльності видатних видавців, редакторів, друкарів; проблемно-тематичний репертуар книговидання, що найбільше був витребуваним серед читачів у різні історичні епохи; основні теоретичні засади редакційно-видавничого процесу; теоретичні, організаційні аспекти економіки видавничої справи; вільно оперує фаховою термінологією. Студент також виявляє спроможність мислити нестандартно, демонструє особливі творчі здібності,

уміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку та розвитку, чітко й лаконічно, логічно та послідовно відповідати на поставлені запитання

– *20-24 бали* – випускник правильно і майже в достатньому обсязі дає відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з дисциплін, демонструє розуміння загальних засад видавничої справи і реагування, аналізує її та володіє фаховим термінологічним та понятійним апаратом; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

– *15-19 балів* – випускник недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає теоретичні засади видавничої справи і реагування; має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

– *1-14 балів* – випускник не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному матеріалі, теоретичних засадах видавничої справи і редагування, не вміє на належному рівні оперувати термінологічним та понятійним апаратом. Студент має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

Друге питання – аналітичне з винесених на атестацію дисциплін.

– *25-30 балів* – студент вільно і повно володіє фактичним матеріалом щодо історичних аспектів видавничої справи, має цілісне уявлення про редакційно-видавничий процес, здатний аналізувати процеси організації і економіки видавничої справи, аргументуючи свою думку; виявляє творчі здібності в опрацюванні поставленої проблеми; уміє встановлювати міжпредметні зв'язки, грамотно коментувати питання, кваліфіковано веде дискусію. При відповіді студент не допускає фактичних помилок.

– *20-24 бали* – студент засвідчує високий рівень осмислення вивченого, спроможний логічно, аргументовано, чітко, точно і вільно висловлювати власні думки, не допускає фактичних помилок. Спостерігається уміння коментувати історичні явища, встановлювати системні зв'язки. Мовлення чітке, логічне, хоча допускаються незначні помилки.

– *15-19 балів* – студент досить послідовно і логічно відтворює матеріал, проте не може обґрунтувати висловлені думки з історії видавничої справи, редагування різних типів літератури, організації і економіки видавничої справи, проявляє поверховість суджень, не вміє пояснити суті конкретних явищ та процесів, не може самостійно визначити причини та наслідки окремих фактів; відповідає на більшість запитань, що конкретизують відповідь; може навести окремі завчені приклади, проте не завжди точно.

– *1-14 балів* – відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення, студент допускає істотні помилки у викладенні матеріалу, не володіє фаховою термінологією, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні, називаючи окремі факти. має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; з допомогою викладача може аналізувати

навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

Третє – практичне завдання.

– *30-40 балів* виставляється за те, що випускник повністю оволодів теоретичним матеріалом, логічно і послідовно застосовує його при виконанні практичного завдання; виявляє творчий підхід до вивченого; засвідчує ознаки самостійної життєвої позиції, оцінюючи нові факти, явища, погляди; при відповіді не допускає фактичних помилок.

– *19-29 балів* виставляється за те, що студент здатен досить послідовно аналізувати явища і процеси видавничої справи і редагування, застосовує набуті знання в стандартних ситуаціях, але неспроможний виконувати завдання, що вимагають застосування трансформаційних умінь. Здатен зв'язно висловлюватися, добре відтворювати вивчений матеріал.

– *1-18 балів* виставляється за те, що студент не зміг самостійно виконати запропоноване практичне завдання, його відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення; допускаються грубі фактичні помилки.

При оцінюванні відповіді студента члени екзаменаційної комісії керуються такими критеріями:

- правильність, змістовність, аргументованість відповідей;
- уміння проілюструвати теоретичний матеріал власними прикладами;
- уміння застосувати теоретичні знання з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань;
- уміння самостійно зробити висновки з наведених фактів;
- володіння нормами літературної мови і культури усної відповіді.

Під час іспиту студент повинен продемонструвати **знання й уміння**.

Студент повинен знати:

– основні історичні етапи та провідні осередки розвитку друкарства в світі та Україні;

– визначні пам'ятки світової видавничої справи – рукописні та друковані книги, що найбільше вплинули на суспільну свідомість та цивілізаційний поступ людства;

– основні віхи та особливості діяльності визначних видавців, редакторів, друкарів;

– проблемно-тематичний репертуар книговидання, що найбільше був витребуваним серед читачів у різні історичні епохи;

– фундаментальні дослідження з історії видавничої справи зарубіжних та українських дослідників;

– дефініції, які описують процес редагування та поняття, що застосовуються при виконанні редагування різних типів літератури;

- основні етапи формування різновидних правил та норм, які застосовуються при редагуванні різних типів літератури;
 - деталізовані процеси, що відбуваються із авторським оригіналом впродовж редакційно-видавничого процесу;
 - сучасне становище і виняткові тенденції редагування різних типів літератури;
 - основні правила, що застосовуються при редагуванні різних типів літератури;
 - особливості різних типів літератури, а також визначити їх роль у редакційно-видавничому процесі;
 - понятійно-категоріальний апарат функціонування, результатів діяльності видавництва;
 - принципи взаємодії основних підрозділів видавництва;
 - принцип та критерії оптимізації редакційно-видавничого процесу;
 - організацію і методику тематичного планування у видавництвах та тенденції його удосконалення;
 - організацію фінансово-економічного та технічного планування у видавництвах та тенденції його розвитку;
 - склад та структуру видавничої собівартості, методи розрахунку видавничої собівартості;
 - методику розрахунку цін на видавничу продукцію;
 - принципи побудови відносин видавництва з авторами, поліграфічними підприємствами та книготорговельними організаціями;
 - форми фінансової (бухгалтерської) та статистичної (галузевої) звітності.
- Студент повинен уміти:*
- оперувати поняттями та термінами з історії видавничої справи;
 - використовувати досвід кращих попередників фаху в структуруванні та редагуванні сучасних видань;
 - узагальнювати пізнавальні й повчальні факти з історії видавничої справи;
 - мати навички техніки редагування, використовуючи необхідні правила;
 - здійснювати необхідні фахові дії із авторським оригіналом;
 - обирати якнайкращу техніку і методику виконання редагування різних типів літератури;
 - вміти застосовувати класичне та комп'ютерне редагування щодо оригіналів різних типів літератури;
 - аналізувати й підраховувати обсяг здійсненого редагування;
 - розрахувати кількісні одиниці виміру друкованої продукції;
 - побудувати схему редакційно-видавничого процесу;
 - скласти бізнес-план видавничого проекту;
 - підрахувати обсяг твору в авторських, обліково-видавничих та друкарських аркушах;
 - розрахувати видавничу собівартість та ціну видань;
 - визначити мінімально-беззбитковий наклад видання;

– визначити мінімальні розміри різних витрат видавничої собівартості в умовах виникнення ситуацій зміни ринкових цін на друковану продукцію.

5. Методичне забезпечення комплексної атестації

Методичні матеріали мають забезпечити самостійну роботу студента з підготовки до комплексної атестації.

Методичні матеріали розробляються випускаючими кафедрами, розглядаються і затверджуються вченою радою Інституту.

Методичні рекомендації щодо самостійної роботи підготовки студента до комплексної атестації подаються за наступною структурою.

- методичні рекомендації до складання комплексного кваліфікаційного екзамену.

6. Документи про освіту та кваліфікацію

Здобувачі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», які успішно пройшли атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за відповідним напрямом підготовки та кваліфікації бакалавра.

Студентам, які мають не менше 75% відмінних оцінок з усіх навчальних дисциплін і практичної підготовки, оцінки «добре» з інших дисциплін та оцінки «відмінно» за результатами атестації, видається диплом з відзнакою.

Студенти, які отримали незадовільну оцінку при складанні комплексного екзамену, відраховуються з Університету та одержують академічні довідки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ВС(ВСП).01 ІСТОРІЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ

Базова

1. Баренбаум И. Е. История книги / И. Е. Баренбаум. – М. : Книга, 1984. – 246 с.
2. Баренбаум И. Е. Издательское дело и книговедение Франции / И. Е. Баренбаум. – М. : Книга, 1974. – 62 с. : ил.
3. Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела (XIX–перша третина XX ст.) : навч. посіб. / за ред. Н. Зелінської. – Львів : Світ, 2003. – 612 с.
4. Владимиров В. Всеобщая история книги / В. Владимиров. – М. : Книга, 1988. – 388 с.

5. Зелінська Н. Наукове книговидання в Україні: історія та сучасний стан / Н. Зелінська. – Львів : Світ, 2002. – 268 с.
6. История книги / О. В. Андреева [и др.] ; ред. А. А. Говоров, Т. Г. Куприянова. – М. : Светотон, 2001. – 400 с. – Библиогр.: с. 383–395.
7. Тимошик М. Історія видавничої справи : підруч. для студентів вищ. навч. закл. спец. «Журналістика» і «Видавнича справа та редагування». – Київ : Наша культура і наука, 2003. – 496 с.

Додаткова

8. Биковський Л. У службі українській книжці / упоряд.: Л. Винар, Я. Ісаєвич. – Львів ; Нью-Йорк, 1997. – 326 с.
9. Грінченко Б. Про книги: як їх вигадано друкувати / Б. Грінченко. – Київ, 1908. – 48 с.
10. Животко А. Історія української преси / упоряд., прим. М. Тимошика. – Київ : Наша культура і наука, 2000. – 368 с.
11. Запаско Я. Початки українського друкарства / Запаско Я., Мацюк О., Стасенко В. – Львів : Центр Європи, 2000. – 222 с.
12. Капр А. Иоганн Гутенберг. Личность в истории / Капр Альберт. – СПб. : Вита нова, 2011. – 578 с.
13. Книга : енциклопедія / гл. ред. В. М. Жарков. – М. : БРЭ, 1999. – 799 с. : ил.
14. Любинский В. С. На заре книгопечатания / В. С. Любинский. – М., 2006. – 168 с.
15. Мигонь К. Наука о книге: очерк проблематики / пер. с пол. О. Медведевой, В. Мочаловой, Р. Смирновой. – М. : Книга, 1991. – 320 с.
16. Мэн Джон. Иоганн Гутенберг / Д. Мэн. – М. : Эксмо, 2012. – 304 с.
17. Немировский Е. Изобретение Иоганна Гутенберга. Из истории книгопечатания. Технические аспекты / Е. Немировский. – М. : Наука, 2000. – 659 с.
18. Функе Ф. Книговедение: исторический обзор книжного дела / пер. с нем. Б. Боссарта ; под ред. Е. Немировского. – М. : Высш. шк., 1982. – 294 с.
19. Энциклопедия книжного дела / Ю. Ф. Майсурадзе, А. Э. Мильчин, Э. П. Гаврилов и др. – М. : Юристъ, 1998. – 536 с.

ВС(ВСР).05 РЕДАГУВАННЯ НАУКОВОЇ, НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОЇ І УЖИТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ВС(ВСР).06 РЕДАГУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ І ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ВС(ВСР).07 РЕДАГУВАННЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ВС(ВСР).08 РЕДАГУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ І ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Про авторське право і суміжні права [Електронний ресурс] : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/3792-12>.
2. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.11.1992 р. № 2782-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>.
3. Про видавничу справу [Електронний ресурс] : Закон України від 05.06.1997 р. № 318/97-ВР. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/318/97>.
4. Про стандартизацію [Електронний ресурс] : Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.
5. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов. Общие требования и правила составления : (ГОСТ 7.82–2001). – Офиц. изд. – Введ. 2002–07–01. – Минск : Межгос. Совет по стандартизации, метрологии и сертификации, 2001. – 31 с. – (Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу) (Межгосударственный стандарт).
6. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие правила и требования : (ГОСТ 7.12–93). – Офиц. изд. – Введ. 1995–07–01. – М. : Изд-во стандартов, 1995. – 17 с. – (Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу) (Межгосударственный стандарт).
7. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : (ГОСТ 7.1–2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Вид. офіц. – Чинний від 2007–07–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – III, III, 47, [1] с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
8. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання : (ГОСТ 7.80–2000, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.80:2007. – Вид. офіц. – Чинний від 2008–04–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2009. – III, III, 7, [1] с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
9. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами : (ГОСТ 7.11–2004 (ИСО 832:1994), MOD; ISO 832:1994, MOD) : ДСТУ 7093:2009. – Вид. офіц. – Чинний від 2010–04–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2009. – III, IV, 82 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
10. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила : (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) : ДСТУ 3582:2013. – Вид. офіц. – Чинний від 2014–01–01. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – III, 15 с. – (Інформація та документація) (Національний стандарт України).
11. Видання. Вихідні відомості : (ISO 8:1977, NEQ; ISO 1086:1991, NEQ; ISO 7275:1985, NEQ) : ДСТУ 4861:2007. – Київ : Держспоживстандарт

- України, 2009. – III, 45 с. – (Інформація та документація) (Національний стандарт України).
12. Видання. Основні види, терміни та визначення : ДСТУ 3017–95. – Чинний від 1996–01–01. – Київ : Держстандарт України, 1995. – 47 с.
13. Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення : ДСТУ 3018–95. – Чинний від 1996–01–01. – Київ : Держстандарт України, 1995. – 24 с.
14. Видання книжкові та журнальні. Вимоги до форматів. ДСТУ 4489:2005. – Вид. офіц. – Чинний від 2006–10–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2005. – 8 с.
15. Видання інформаційні. Загальні вимоги : (ISO 8:1977, NEQ; ISO 1086:1991, NEQ) : ДСТУ 4826:2007. – Вид. офіц. – Чинний від 2009–01–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2008. – III, 9 с. – (Інформація та документація) (Національний стандарт України).

Базова

16. Завгородня Л. В. Основи літературного редагування та коректури : навч. посіб. – Черкаси : Брама-Україна, 2010. – 164 с.
17. Зелінська Н. В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою твору (літературне опрацювання тексту) : навч. посіб. для студентів ред. спец. «Видавнича справа і редагування» / Н. В. Зелінська. – Київ : УМК ВО, 1989. – 75 с.
18. Іванченко Р. Г. Літературне редагування / Р. Г. Іванченко. – 2-ге вид. – Київ : Вищ. шк., 1983. – 248 с.
19. Карпенко В. О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник / В. О. Карпенко. – Київ : Ун-т «Україна», 2007. – 431 с.
20. Огар Е. І. Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки : навч. посіб. / Емілія Огар. – Львів : Аз-Арт, 2002. – 160 с.
21. Партико З. В. Загальне редагування : нормативні основи : навч. посіб. / З. В. Партико. – Львів : Афіша, 2012. – 416 с.
22. Порпуліт О. О. Редакторський практикум : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / О. О. Порпуліт. – Одеса : Чорномор'я, 2009. – 240 с.
23. Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун ; [голов. ред. М. С. Тимошик]. – Київ : Либідь, 1996. – 240 с.
24. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / [упоряд. Серажим К. С.]. – Київ : Паливода А. В., 2012. – 142 с.
25. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця : практ. посіб. – Київ : Наша культура і наука, 2010. – 560 с.
26. Шевченко В. Е. Художньо-технічне редагування : підручник / Вікторія Шевченко. – Київ : Паливода А. В., 2010. – 516 с.
27. Ярема С. М. Технічне редагування : навч. посіб. / С. М. Ярема. – Київ : Ун-т «Україна», 2007. – 284 с.

Додаткова

28. Гавенко С. Ф. Стандарти у видавничо-поліграфічній галузі : навч. посіб. / С. Ф. Гавенко, О. В. Мельников. – Львів : УАД, 2006. – 134 с.

29. Добровольський О. О. Підготовка оригіналів до видання: на допомогу авторів, рецензентів, редакторів, коректорів / О. О. Добровольський, М. С. Хойнацький. – Київ : Вища шк., 1991. – 111 с.
30. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навч. посіб. / А. О. Капелюшний. – Вид 2-ге., випр. і допов. – Львів : ПАІС, 2009. – 431 с.
31. Капелюшний А. О. Стилїстика й редагування : практ. слов.-довід. журналіста / А. О. Капелюшний. – Львів : Паіс, 2002. – 576 с.
32. Крайнікова Т. Коректура : підручник / Т. Крайнікова. – Київ : [Київ. ун-т], 2009. – 223 с.
33. Лащук О. Р. Редактирование информационных сообщений : учеб. пособ. для студ. вузов / О. Р. Лащук. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 159 с.
34. Мильчин А. Э. Культура издания, или Как не надо и как надо делать книги / А. Э. Мильчин. – М. : Логос, 2002. — 224 с.
35. Мильчин А. Э. Методика редактирования текста : учебник / А. Э. Мильчин. – 2-е перераб. изд. – М. : Книга, 1980. – 320 с.
36. Мильчин А. Э. Справочник издателя и автора: Редакционно-издательское оформление издания / Мильчин А. Э., Чельцова Л. К. – М. : Изд-во АСТ, 1999. – 685 с.
37. Непийвода Н. Сам собі редактор. Порадник з української мови / Н. Ф. Непийвода ; за ред. І. І. Осташа. – Київ : Укр. кн., 1998. – 238 с.
38. Огар Е. І. Українсько-російський та російсько-український словник-довідник з видавничої справи / Е. І. Огар. – Львів : Палїтра друку, 2002. – 224 с.
39. Партико З. В. Галузеве редагування в засобах масової інформації : конспект лекцій / З. В. Партико. – Львів : Афіша, 2007. – 102 с.
40. Партико З. В. Словник видавничих термінів / З. В. Партико. – Запоріжжя : КПУ, 2013. – 68 с.
41. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилїстичні поради / О. Д. Пономарів. – Київ : Либїдь, 1999. – 240 с.
42. Редактирование отдельных видов литературы / под ред. Н. М. Сикорского. – М. : Книга, 1987. – 397 с.
43. Редакторская подготовка изданий : учебник / С. Г. Антонова, В. И. Васильев, И. А. Жарков [и др.] ; под общ. ред. С. Г. Антоновой. – М. : Изд-во МГУП, 2002. – 468 с.
44. Серажим К. С. Текстознавство : підручник / Катерина Серажим. – Київ : [КНУ ім. Т. Шевченка], 2012. – 527 с.
45. Сїзова К. Практикум з редагування / К. Сїзова, Н. Алексеєнко, Л. Бутко. – Київ : Наша культура і наука, 2007. – 112 с.
46. Тимошик М. С. Видавнича справа та редагування : курс лекцій : у 2 ч. / М. С. Тимошик ; за ред. В. В. Рїзуна. – Київ : [КНУ ім. Т. Шевченка], 2002. – 98 с.
47. Тимошик М. С. Редакторський аналіз: завдання, зміст, логїчні засади / М. С. Тимошик. – Київ : КНУКїМ, 2012. – 32 с. – (Серія «Теорія та історія видавничої справи і редагування» ; вип. 4).

48. Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання : практич. посіб. / М. С. Тимошик. – Київ : Наша культура і наука, 2012. – 384 с.
49. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; Ін-т укр. мови. – Київ : Наук. думка, 2012. — 288 с.
50. Хойнацький М. С. Основи стандартизації і використання стандартів у видавництві : навч. посіб. / М. С. Хойнацький ; за ред. В. П. Тараника. – Київ : Вища шк., 1993. – 151 с.
51. Черниш Н. Українська енциклопедична справа: історія розвитку, теоретичні засади підготовки видань / Н. Черниш. – Львів : Фенікс, 1998. – 92 с.

ВС(ВСР).11 ОРГАНІЗАЦІЯ І ЕКОНОМІКА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ

Базова

1. Ковба Ж. М. Асортимент друкованої продукції : навч.-метод. посіб. / Ж. М. Ковба, Т. В. Олянишен, О. В. Мельников. – Львів : Укр. акад. друкарства, 2009. – 100 с.
2. Кузнецов Б. А. Экономика и организация издательской деятельности : учеб. для вузов / Б. А. Кузнецов. – М. : АСТ ; Астрель, 2006. – 319 с.
3. Маркетинговий менеджмент видавничої продукції [Текст] : навч.-метод. посіб. / Г. І. Глотова, Ж. М. Ковба, Г. А. Махонько, В. В. Мартинів. – Львів : Укр. акад. друкарства, 2011. – 352 с.
4. Маркус В. А. Организация й экономика издательского дела / В. А. Маркус. – 4-е изд. – М. : Книга, 1983. – 352 с.
5. Экономика издательского дела : конспект лекций : для студентов вузов / В. Б. Лукин, Н. А. Панова, Н. С. Зюков ; под общ. ред. В. Б. Лукина. – М. : МГУП, 2014. – 143, [1] с. : ил., табл.

Додаткова

6. Афонін О. В. Українська книга в контексті світового книговидання / О. В. Афонін, М. І. Сенченко. – Київ : Кн. палата України, 2009. – 277 с.
7. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів : Паризький акт від 24 липня 1971 р. – 20 с.
8. Верба Т. М. Издательский бизнес изнутри / Т. М. Верба. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2015. – 208 с.
9. Грэм Г. Книжный бизнес : практика книгоиздания и книжной торговли : пер. с англ. / Г. Грэм. – М. : РосКонсультант, 1999. – 288 с.
10. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>.
11. Державний комітет телебачення і радіомовлення України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://comin.kmu.gov.ua>.

12. Особенности информационно-сетевой экономики и их влияние на управление современным издательством : монография / И. И. Исаченко [и др.]. – М. : МГУП , 2012. – 204, [1] с. : ил., табл. – (Экономика и менеджмент). – Библиогр.: с. 168–171.
13. Пикок Д. Издательское дело : пер. с англ. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : ЭКОМ, 2000. – 424 с.
14. Сміт Д. К. Посібник книговидавця : пер. з англ. / Д. К. Сміт. – Київ : Любіть Україну, 1999. – 192 с. – Бібліогр.: с. 189–190.
15. Теремко В. І. Видавництво-XXI. Виклики і стратегії : монографія / В. І. Теремко. – Київ : Академвидав, 2012. – 323 с. – Бібліогр.: с. 300–323.
16. Теремко В. І. Основні засади видавничого бізнесу : навч. посіб. / В. І. Теремко. – Київ : Академвидав, 2009. – 136 с. – (Серія «Альма-матер»).
17. Український тлумачний словник видавничо-поліграфічної справи / уклад.: П. О. Киричок, О. М. Величко, С. Ф. Гавенко [та ін.]. – Київ : НТУУ «КПІ», 2010. – 896 с.